

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW KOMUNIKACJI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 9 sierpnia 1983 r.

w sprawie znaków i sygnałów drogowych.

Na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. — Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 6, poz. 35) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Znaki i sygnały drogowe wyrażają ostrzeżenia, zakazy, nakazy i informacje.

2. Na drogach stosuje się następujące znaki i sygnały drogowe:

- 1) znaki pionowe w postaci tarcz lub tablic z napisami lub symbolami,
- 2) znaki poziome w postaci linii, napisów i symboli umieszczonych na nawierzchni drogi,
- 3) sygnały świetlne nadawane przez urządzenia umieszczone na drodze,
- 4) sygnały nadawane przez osoby kierujące ruchem lub uprawnione do jego kontroli,
- 5) sygnały dźwiękowe wysyłane przez urządzenia umieszczone na drodze.

3. Oprócz znaków wymienionych w ust. 2 pkt 1 stosuje się znaki związane z oznaczaniem pasa drogowego (znaki kilometrowe i hektometrowe) lub z oznaczaniem obiektów drogowych oraz — w razie potrzeby — znaki z napisami dotyczącymi sposobu korzystania z drogi, jeżeli nie może on być wyrażony znakami określonymi w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. 1. Znak drogowy pionowy umieszczony po prawej stronie jezdni lub nad jezdnią dotyczy jadących wszystkimi pasami ruchu; jeżeli jednak znaki są umieszczone nad określonymi pasami ruchu, to dotyczą jadących tymi pasami. Znak drogowy umieszczony po lewej stronie jezdni lub pasów ruchu stanowi powtórzenie znaku umieszczonego po prawej stronie, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

2. Znaki drogowe wyrażające zakazy lub nakazy nie dotyczą kierującego pojazdem szynowym, jeżeli wskazują

odmienny sposób jazdy niż wynikający z przebiegu trasy pojazdu szynowego.

3. Znaków drogowych dotyczących pojazdów jednośladowych nie stosuje się do zespołu pojazdów składającego się z jednośladowego pojazdu ciągnącego i wielośladowej przyczepy.

4. Napis lub symbol umieszczony na tabliczce pod znakiem drogowym pionowym lub obok niego stanowi integralną część znaku; dotyczy to również napisu umieszczonego na znaku.

5. Przepisy ust. 1 i 4 stosuje się odpowiednio do sygnałów świetlnych do kierowania ruchem.

6. Wzory znaków i sygnałów drogowych, z wyjątkiem znaków, o których mowa w § 1 ust. 3, określa załącznik do rozporządzenia.

Rozdział 2

Znaki drogowe pionowe.

A. Znaki ostrzegawcze.

§ 3. 1. Znaki ostrzegawcze uprzedzają o miejscach na drodze, w których występuje lub może występować niebezpieczeństwo, oraz zobowiązują do zachowania szczególnej ostrożności.

2. Odległość znaku ostrzegawczego od miejsca niebezpiecznego jest zależna od warunków lokalnych, a zwłaszcza od dopuszczalnej prędkości na drodze; na drogach o dopuszczalnej prędkości powyżej 60 km/h odległość ta wynosi od 150 m do 300 m, na pozostałych drogach — do 100 m.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do znaku „ustęp pierwszeństwa przejazdu”, który umieszczany jest w odległości do 50 m od skrzyżowania na drogach o dopuszczalnej prędkości powyżej 60 km/h oraz do 25 m od skrzyżowania na pozostałych drogach. Jeżeli znak ten jest użyty w celu poprzedzenia takiego samego znaku lub znaku „stop”, to rzeczywistą odległość określa napis na tabliczce według rysunku H-1 umieszczonej pod znakiem.

4. Jeżeli na drodze o dopuszczalnej prędkości powyżej 60 km/h odległość znaku od miejsca niebezpiecznego wynosi mniej niż 150 m, odległość tę określa napis na tabliczce według rysunku H-1 umieszczonej pod znakiem.

5. Umieszczona pod znakiem ostrzegawczym tabliczka według rysunku H-2 określa długość odcinka drogi, na którym powtarza się lub występuje niebezpieczeństwo, jeżeli długość odcinka przekracza 500 m; koniec takiego odcinka jest oznaczony przez powtórzenie znaku ostrzegawczego z tabliczką z napisem „Koniec”.

§ 4. 1. Znaki ostrzegawcze uprzedzające o niebezpiecznych zakrętach są następujące:

- 1) „niebezpieczny zakręt w prawo” (rysunek A-1),
- 2) „niebezpieczny zakręt w lewo” (rysunek A-2),
- 3) „dwa niebezpieczne zakręty — pierwszy w prawo” (rysunek A-3),
- 4) „dwa niebezpieczne zakręty — pierwszy w lewo” (rysunek A-4).

Umieszczona pod znakiem według rysunku A-3 lub A-4 tabliczka według rysunku H-3 podaje rzeczywistą liczbę zakrętów.

2. Znaki ostrzegawcze uprzedzające o skrzyżowaniach dróg są następujące:

- 1) znak „skrzyżowanie dróg” (rysunek A-5) — oznaczający, że drogi na skrzyżowaniu są równorzędne pod względem pierwszeństwa przejazdu,
- 2) znak „skrzyżowanie z drogą podporządkowaną” — oznaczający, że droga z pierwszeństwem przejazdu krzyżuje się lub łączy z drogą lub drogami podporządkowanymi, przy czym:
 - a) znak według rysunku A-6a oznacza, że droga podporządkowana występuje po obu stronach drogi z pierwszeństwem przejazdu,
 - b) znak według rysunku A-6b oznacza, że droga podporządkowana występuje po prawej stronie drogi z pierwszeństwem przejazdu,
 - c) znak według rysunku A-6c oznacza, że droga podporządkowana występuje po lewej stronie drogi z pierwszeństwem przejazdu,
 - d) znak według rysunku A-6d oznacza wlot drogi jednokierunkowej z prawej strony,
 - e) znak według rysunku A-6e oznacza wlot drogi jednokierunkowej z lewej strony,
- 3) znak „ustęp pierwszeństwa przejazdu” (rysunek A-7) — oznaczający, że droga podporządkowana krzyżuje się lub łączy się z drogą z pierwszeństwem przejazdu,
- 4) znak „skrzyżowanie o ruchu okrężnym” (rysunek A-8) — oznaczający, że ruch na skrzyżowaniu odbywa się dookoła wysepki, w kierunku wskazanym na znaku.

3. Umieszczony przed skrzyżowaniem znak określony w ust. 2 pkt 3 oznacza, że kierujący pojazdem, zbliżający się do skrzyżowania, nie wyłączając kierującego pojazdem szynowym, powinien ustąpić pierwszeństwa przejazdu pojazdom zbliżającym się drogą z pierwszeństwem przejazdu.

4. Znaki ostrzegawcze uprzedzające o przejazdach kolejowych są następujące:

- 1) znak „przejazd kolejowy z zaporami” (rysunek A-9) — oznaczający, że przejazd jest wyposażony w zapory lub półzapory,
- 2) znak „przejazd kolejowy bez zapor” (rysunek A-10) — oznaczający, że przejazd nie jest wyposażony ani w zapory, ani w półzapory.

5. Uzupełnieniem znaków ostrzegawczych według rysunków A-9 i A-10 są:

- 1) słupki wskaźnikowe (rysunki G-1a, b, c), przy czym słupek z trzema kreskami umieszczony jest pod tarczą znaku ostrzegawczego, słupek z dwiema kreskami — na $\frac{2}{3}$ odległości znaku od przejazdu, a słupek z jedną kreską — na $\frac{1}{3}$ odległości znaku od przejazdu; słupki z trzema i dwiema kreskami mogą nie być stosowane, jeżeli ze względu na warunki lokalne znaki ostrzegawcze są umieszczone w pobliżu przejazdu,
- 2) znak „sieć pod napięciem” (rysunek G-2), jeżeli nad przejazdem kolejowym zawieszona jest sieć trakcyjna pod wysokim napięciem.

6. W bezpośrednim sąsiedztwie przejazdów kolejowych bez zapor lub półzapor umieszczone są znaki „krzyż św. Andrzeja”. Znak według rysunku G-3 oznacza linię kolejową jednotorową, znak według rysunku G-4 — linię o dwóch lub więcej torach. Znaki te wskazują także miejsca zatrzymania pojazdu w związku z ruchem pociągu.

7. Znak „nierówna droga” (rysunek A-11) ostrzega o występowaniu na drodze poprzecznego ścieku, garbu lub innej nierówności jezdni utrudniającej ruch.

8. Znak „zweżenie jezdni” ostrzega o zwichnięciu jezdni, przy czym znak według rysunku A-12a oznacza zwichnięcie dwustronne, znak według rysunku A-12b zwichnięcie prawostronne, a według rysunku A-12c — zwichnięcie lewostronne.

9. Znak „ruchomy most” (rysunek A-13) ostrzega o wjeździe na most zwodzony lub obrotowy.

10. Znak „roboty na drodze” (rysunek A-14) ostrzega o prowadzonych na drodze robotach.

11. Znak „śliska jezdnia” (rysunek A-15) ostrzega o śliskości jezdni spowodowanej zmianą jej nawierzchni, stałym lub okresowym zawilgoceniem lub innymi przyczynami, których kierujący może się nie spodziewać; znak ten nie ostrzega o śliskości spowodowanej śniegiem, gołolodnią, deszczem lub zanieczyszczeniem jezdni.

12. Znak „przejście dla pieszych” (rysunek A-16) ostrzega o przejściu dla pieszych, które może nie być wówczas widoczne dla kierujących pojazdami.

13. Znak „dzieci” (rysunek A-17) ostrzega o miejscu na drodze szczególnie uczęszczanym przez dzieci lub o bliskości takiego miejsca.

14. Znak „uwaga na zwierzęta” ostrzega o możliwości napotkania na drodze:

- a) zwierząt gospodarskich (rysunek A-18a),
- b) zwierząt dzikich (rysunek A-18b).

15. Znak „boczny wiatr” (rysunek A-19) ostrzega o miejscach, w których mogą występować silne boczne podmuchy wiatru.

16. Znak „odcinek jezdni o ruchu dwukierunkowym” (rysunek A-20) ostrzega jadących jezdnią jednokierunkową o miejscu, w którym rozpoczyna się ruch dwukierunkowy.

17. Znak „tramwaj” (rysunek A-21) ostrzega o niebezpiecznym przejeździe przez tory tramwajowe lub tory kolei dojazdowych kursujących również po drogach publicznych.

18. Znak „niebezpieczny zjazd” (rysunek A-22) ostrzega o znacznym spadku podłużnym drogi.

19. Znak „stromy podjazd” (rysunek A-23) ostrzega o znacznym wzniesieniu drogi.

20. Jeżeli pod znakiem według rysunku A-22 lub A-23 jest umieszczona tabliczka według rysunku H-4, wskazuje ona rzeczywiste pochylenie podłużne drogi.

21. Znak „rowerzyści” (rysunek A-24) ostrzega o miejscu, w którym rowerzyści wjeżdżają z drogi dla rowerów na jezdnię lub przez nią przejeżdżają.

22. Znak „spadające odłamki skalne” (rysunek A-25) ostrzega o możliwości spadania odłamków skalnych.

23. Znak „lotnisko” (rysunek A-26) ostrzega o możliwości nagłego pojawienia się nisko przelatującego samolotu.

24. Znak „nabrzeże lub brzeg rzeki” (rysunek A-27) ostrzega o odcinku drogi prowadzącym bezpośrednio do nabrzeża lub wzdłuż brzegu rzeki.

25. Znak „sypki żwir” (rysunek A-28) ostrzega o odcinku drogi pokrytej żwirem (grysem), który może być łatwo wyrzucany spod kół jadących pojazdów.

26. Znak „sygnały świetlne” (rysunek A-29) ostrzega o zbliżaniu się do miejsca, w którym ruch jest kierowany za pomocą trójbarwnej sygnalizacji świetlnej, której sygnały mogą nie być z awansu widoczne.

27. Znak „inne niebezpieczeństwo” (rysunek A-30) ostrzega o niebezpieczeństwie innego rodzaju niż określone znakami według rysunków od A-1 do A-29. Pod znakami według rysunku A-30 mogą być stosowane tabliczki wskazujące rodzaj niebezpieczeństwa za pomocą napisu lub symbolu.

28. Znak „inne niebezpieczeństwo” (ust. 27) z tabliczką:

- 1) według rysunku H-5 ostrzega o skrzyżowaniu drogi z bocznicą kolejową lub torem o podobnym charakterze; na skrzyżowaniu tak oznakowanym ruch na drodze jest wstrzymywany przez pracownika kolei podczas przejazdu (przetaczania) pociągu,
- 2) według rysunku H-6 ostrzega o nieoczekiwanej zmianie przebiegu drogi lub kierunku ruchu w prawo albo — przy odwróceniu symbolu — w lewo,
- 3) według rysunku H-7 ostrzega o niebezpiecznym poboczu (np. miękkim lub obniżonym),
- 4) według rysunku H-8 ostrzega o przeprawie promowej,
- 5) według rysunku H-9 ostrzega o oszronieniu jezdni (gołoledzi), które może występować lokalnie na drodze w pobliżu rzek i zbiorników wodnych.

B. Znaki zakazu.

§ 5. 1. Znaki zakazu obowiązują na drodze, na której są umieszczone.

2. Znak zakazu umieszczony pod tablicą miejscowości oznacza, że zakaz obowiązuje na terenie całej miejscowości.

3. Umieszczona pod znakiem zakazu:

- 1) tabliczka według rysunku H-10 oznacza odległość znaku od miejsca, w którym zakaz obowiązuje,
- 2) tabliczka według rysunku H-11 oznacza długość odcinka jezdni, na którym zakaz obowiązuje.

4. Znaki zakazu dotyczące samochodów ciężarowych mają również zastosowanie do:

- 1) ciągników rolniczych, siodłowych i balastowych oraz pojazdów wolnobieżnych — bez względu na ich dopuszczalną masę całkowitą,

2) pojazdów specjalnych o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t. chyba że znak drogowy określa większą masę pojazdu.

§ 6. 1. Zakaz wjazdu wszelkich pojazdów jest oznaczony znakami:

- 1) „zakaz ruchu w obu kierunkach” (rysunek B-1); znak ten może być umieszczony na jezdni,
- 2) „zakaz wjazdu” (rysunek B-2); znak oznacza zakaz wjazdu na drogę lub jezdnię jednokierunkową od strony umieszczenia; wyjątkowo znak ten może oznaczać zakaz wjazdu na drogę dwukierunkową.

2. Zakaz wjazdu niektórych rodzajów pojazdów jest oznaczony następującymi znakami:

- 1) „zakaz wjazdu pojazdów silnikowych, z wyjątkiem motocykli jednośladowych” (rysunek B-3),
- 2) „zakaz wjazdu motocykli” (rysunek B-4),
- 3) „zakaz wjazdu samochodów ciężarowych” (rysunek B-5),
- 4) „zakaz wjazdu ciągników rolniczych” (rysunek B-6); znak ten dotyczy również pojazdów wolnobieżnych,
- 5) „zakaz wjazdu pojazdów silnikowych z przyczepami” (rysunek B-7); znak ten nie dotyczy pojazdów z przyczepą jednoosiową lub z naczepą,
- 6) „zakaz wjazdu pojazdów zaprzęgowych” (rysunek B-8),
- 7) „zakaz wjazdu rowerów” (rysunek B-9),
- 8) „zakaz wjazdu motorowerów” (rysunek B-10),
- 9) „zakaz wjazdu wózków rowerowych” (rysunek B-11),
- 10) „zakaz wjazdu wózków ręcznych” (rysunek B-12),
- 11) „zakaz wjazdu pojazdów z materiałami wybuchowymi lub łatwo zapalnymi” (rysunek B-13); znak dotyczy przewozu materiałów wybuchowych lub łatwo zapalnych w ilości określonej odrębnymi przepisami,
- 12) „zakaz wjazdu pojazdów z materiałami, które mogą skazić wodę” (rysunek B-14); znak dotyczy przewozu materiałów mogących skazić wodę w ilości określonej odrębnymi przepisami,
- 13) „zakaz wjazdu pojazdów o szerokości ponad ... m” (rysunek B-15),
- 14) „zakaz wjazdu pojazdów o wysokości ponad ... m” (rysunek B-16),
- 15) „zakaz wjazdu pojazdów o długości ponad ... m” (rysunek B-17); znak dotyczy również zespołu pojazdów,
- 16) „zakaz wjazdu pojazdów o rzeczywistej masie całkowitej ponad ... t” (rysunek B-18); w razie ciągnięcia przyczep masa podana na znaku odnosi się do każdego pojazdu osobno,
- 17) „zakaz wjazdu pojazdów o nacisku osi większym niż ... t” (rysunek B-19); znak oznacza zakaz wjazdu pojazdów, w których nacisk osi jest większy od nacisku odpowiadającego masie podanej na znaku; jeżeli chodzi o osi wielokrotną, nacisk żadnej z osi składowych nie może odpowiadać masie większej niż 80% masy podanej na znaku; jeżeli na znaku podano 8 t lub 10 t, oznacza to dopuszczalny nacisk osi pojedynczej odpowiadający masie do 8 t lub 10 t, a osi wielokrotnej — odpowiednio większej masie, zgodnie z przepisami określającymi warunki techniczne pojazdów poruszających się po drogach.

3. Zamiast odrębnych znaków wymienionych w ust. 2 pkt 1—10 dwa lub trzy symbole tych znaków mogą być umieszczone na jednej tarczy.

4. Jeżeli na znakach lub na tabliczkach pod znakami wymienionymi w ust. 2 pkt 3 i 5 określono masę pojazdu, oznacza ona dopuszczalną masę całkowitą. Masą określona na znaku wymienionym w ust. 2 pkt 5 lub na tabliczce pod znakiem dotyczy masy przyczepy, a w razie ciągnięcia dwóch przyczep — sumy ich masy. Wartości podane na znakach określonych w ust. 2 pkt 13—15 odnoszą się odpowiednio do pojazdów z ładunkiem wystającym poza pojazd.

5. Znak „stop” (rysunek B-20) oznacza zakaz wjazdu na skrzyżowanie bez zatrzymania się w celu udzielenia pierwszeństwa pojazdowi jadącemu drogą z pierwszeństwem przejazdu. Zatrzymanie powinno nastąpić:

- 1) w miejscu wyznaczonym w tym celu na jezdni lub
- 2) w takim miejscu, w którym jest możliwe upewnienie się, że ruch na drodze poprzecznej pozwala wjechać na nią bez powodowania utrudnienia ruchu.

6. Znak „stop” może być:

- 1) poprzedzony znakiem „ustęp pierwszeństwa przejazdu” (§ 4 ust. 2 pkt 3) z tabliczką określającą odległość od skrzyżowania,
- 2) umieszczony przed torami pojazdów szynowych; przepisy ust. 5 stosuje się odpowiednio.

7. Znak „zakaz skrętu w lewo” (rysunek B-21) zabrania skręcania w lewo i zawracania, a znak „zakaz skrętu w prawo” (rysunek B-22) — skręcania w prawo. Zakazy wyrażone tymi znakami obowiązują na najbliższym skrzyżowaniu; jeżeli jednak znaki umieszczone są w obrębie skrzyżowania, dotyczą tylko najbliższej jezdni, przed którą się znajdują.

8. Znak „zakaz zawracania” (rysunek B-23) zabrania zawracania na najbliższym skrzyżowaniu oraz na odcinku drogi od znaku do tego skrzyżowania. Uchylenie zakazu przed skrzyżowaniem określa znak „koniec zakazu zawracania” (rysunek B-24).

9. Zakaz wyprzedzania jest oznaczony:

- 1) znakiem „zakaz wyprzedzania” (rysunek B-25) zabraniającym kierowcom wszelkich pojazdów silnikowych wyprzedzania innych pojazdów silnikowych wielośladowych albo
- 2) znakiem „zakaz wyprzedzania przez samochody ciężarowe” (rysunek B-26) zabraniającym kierowcom samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t wyprzedzania pojazdów silnikowych wielośladowych.

10. Uchylenie przed skrzyżowaniem zakazów podanych znakami określonymi w ust. 9 oznaczone jest odpowiednio znakami „koniec zakazu wyprzedzania” (rysunek B-27) i „koniec zakazu wyprzedzania przez samochody ciężarowe” (rysunek B-28).

11. Znak „zakaz używania sygnałów dźwiękowych” (rysunek B-29) zabrania używania tych sygnałów, chyba że jest to konieczne w celu ostrzeżenia o bezpośrednim zagrożeniu bezpieczeństwa ruchu. Uchylenie tego zakazu przed skrzyżowaniem oznaczone jest znakiem „koniec zakazu używania sygnałów dźwiękowych” (rysunek B-30).

12. Znak „pierwszeństwo dla nadjeżdżających z przeciwka” (rysunek B-31) zabrania wjazdu na zwężony odcinek drogi, jeżeli zmusiłoby to uczestników ruchu znajdujących się na tym odcinku lub zbliżających się do niego z przeciwnej strony do zatrzymania się.

13. Znak „stój — urząd celny” (rysunek B-32) zabrania kontynuowania jazdy w celu umożliwienia kontroli celnej. Jeżeli znak według rysunku B-32 stosowany jest w innym celu niż kontrola celna, przyczyna obowiązkowego zatrzymania się jest określona odpowiednio zmienionym napisem, umieszczonym na znaku lub pod znakiem, np. „kontrola graniczna”, „rogatki uszkodzone”, „prom”; dalsza jazda może nastąpić za zgodą uprawnionego organu.

14. Znak „ograniczenie prędkości” (rysunek B-33) oznacza zakaz przekraczania prędkości określonej na znaku liczbą kilometrów na godzinę. Uchylenie tego zakazu przed skrzyżowaniem oznacza znak „koniec ograniczenia prędkości” (rysunek B-34). Umieszczona pod znakiem według rysunku B-33 tabliczka z symbolem pojazdu podanego na znakach wymienionych w ust. 2 pkt 2—5, 8, 11 i 12 oraz w § 8 ust. 1 pkt 10 oznacza, że ograniczenie prędkości odnosi się tylko do tych pojazdów.

15. Jeżeli znak według rysunku B-33 z liczbą większą niż 60 jest umieszczony na obszarze zabudowanym, łącznie ze znakiem z numerem drogi (§ 9 ust. 7), oznacza to, że na drodze o podanym numerze może być rozwijana prędkość w granicach określonych na znaku do miejsca wprowadzenia innego ograniczenia prędkości znakiem według rysunku B-33 lub uchylenia ograniczenia znakiem „koniec ograniczenia prędkości”; przepisu tego nie stosuje się do pojazdów, których prędkość jest ograniczona na podstawie innych przepisów.

16. Zakazy postoju lub zatrzymywania pojazdów oznaczają znaki:

- 1) „zakaz postoju” (rysunek B-35),
- 2) „zakaz zatrzymywania się” (rysunek B-36).

17. Znak „zakaz postoju” oznacza, że:

- 1) zabroniony jest postój trwający dłużej niż określony napisami na znaku lub pod znakiem; jeżeli czas ten nie jest określony, zabroniony jest postój ponad 1 minutę,
- 2) znak obowiązuje całą dobę, jeżeli okres doby nie jest określony,
- 3) zakaz dotyczy tej strony jezdni, przy której znak się znajduje, również gdy jest umieszczony na drodze jednokierunkowej,
- 4) znak umieszczony poza obszarem zabudowanym dotyczy również pobocza, z wyjątkiem miejsc specjalnie oznaczonych dla postoju.

18. Znak określony w ust. 17 nie dotyczy pojazdów publicznej komunikacji zbiorowej, zatrzymujących się na ustalonych dla nich przystankach.

19. Znak „zakaz zatrzymywania się” zabrania zatrzymania pojazdu; przepisy ust. 17 pkt 2—4 i ust. 18 stosuje się odpowiednio.

20. Znaki według rysunku B-37 i B-38 oznaczają zakaz postoju odpowiednio w dni nieparzyste lub parzyste miesiąca, na przemian po jednej i drugiej stronie jezdni. Zakaz wyrażony tymi znakami nie obowiązuje od godziny 21 do 24. Przepis ust. 17 pkt 1 stosuje się również do tych znaków.

21. Znaki zakazu określone w ust. 9, 11, 14, 16 i 20 obowiązują do najbliższego skrzyżowania, chyba że:

- 1) na drodze dwujezdniowej droga odgałęziająca się znajduje się tylko z lewej strony i nie ma bezpośredniego połączenia z prawą jezdnią,

2) zakaz wyrażony przez znak jest wcześniej odwołany znakiem oznaczającym koniec zakazu.

22. Jeżeli pod znakiem zabraniającym postoju lub zatrzymywania pojazdów umieszczone są tabliczki według rysunków H-12, H-13 lub H-14, oznaczają one odpowiednio:

- 1) początek zakazu wyrażonego znakiem (rysunek H-12),
- 2) kontynuację zakazu wyrażonego znakiem (rysunek H-13),
- 3) uchylenie przed skrzyżowaniem zakazu wyrażonego znakiem (rysunek H-14).

23. Znak „strefa ograniczonego postoju” (rysunek B-39) oznacza wjazd na część obszaru zabudowanego, na której postój na wszystkich drogach podlega specjalnym ograniczeniom i czas jego trwania jest sprawdzany w sposób przyjęty w danej miejscowości. Sposób ten podany jest za pomocą symbolu lub napisu w dolnej części znaku. Przepis ust. 17 pkt 1 stosuje się również do tego znaku. Wjazd ze strefy ograniczonego postoju jest oznaczony znakiem „koniec strefy ograniczonego postoju” (rysunek B-40).

24. Inwalidzi i kierowcy przewożący inwalidów (art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. — Prawo o ruchu drogowym — Dz. U. Nr 6, poz. 35) mogą nie stosować się do znaków drogowych wymienionych:

- 1) w ust. 1 pkt 1, ust. 2 pkt 1, 2 i 8 oraz ust. 23,
- 2) w ust. 16 pkt 1, jeżeli postój dozwolony zgodnie ze wskazaniem znaku przekracza 2 minuty.

25. Inwalida może korzystać z ułatwień określonych w ust. 24 pod warunkiem posiadania przy sobie dokumentu z symbolem według wzoru podanego na rysunku H-18, wydanego przez wojewodę właściwego według miejsca zamieszkania inwalidy. W razie pozostawienia pojazdu na postoju, dokument powinien być umieszczony w pojeździe przy przedniej szybie, w miejscu dobrze widocznym z zewnątrz; nie dotyczy to inwalidów korzystających z wózków inwalidzkich lub pojazdów zaopatrzonych z tyłu w znak lub nalepkę z symbolem, o którym mowa w niniejszym przepisie.

26. Jeżeli wyjątki od przestrzegania znaków wymienionych w ust. 24 nie są dopuszczone, oznacza to tabliczka z napisem „dotyczy także inwalidów”, umieszczona pod odpowiednim znakiem.

27. Znak „zakaz ruchu pieszych” (rysunek B-41) oznacza, że droga jest zamknięta dla pieszych.

28. Znak „koniec zakazów” (rysunek B-42) oznacza uchylenie zakazów wyrażonych znakami według rysunków: B-23, B-25, B-26, B-29 i B-33.

29. Zakazy wyrażone znakami według rysunków B-2, B-20, B-21, B-22, B-23, B-31, B-35 i B-36 dotyczą również kolumn pieszych poruszających się po jezdni oraz jeźdźców i poganaczy.

C. Znaki nakazu.

§ 7. 1. Obowiązujący kierunek jazdy jest oznaczony znakami:

- 1) „nakaz jazdy w prawo (skręcanie przed znakiem)” — (rysunek C-1),
- 2) „nakaz jazdy w prawo (skręcanie za znakiem)” — (rysunek C-2),
- 3) „nakaz jazdy w lewo (skręcanie przed znakiem)” — (rysunek C-3),

4) „nakaz jazdy w lewo (skręcanie za znakiem)” — (rysunek C-4),

5) „nakaz jazdy prosto przez skrzyżowanie” (rysunek C-5),

6) „nakaz jazdy prosto lub w prawo” (rysunek C-6),

7) „nakaz jazdy prosto lub w lewo” (rysunek C-7),

8) „nakaz jazdy w prawo lub w lewo” (rysunek C-8),

9) „nakaz jazdy z prawej strony znaku” (rysunek C-9); znak ten oznacza również początek odcinka jezdni jednokierunkowej,

10) „nakaz jazdy z lewej strony znaku” (rysunek C-10),

11) „nakaz jazdy z prawej strony lub lewej strony znaku” (rysunek C-11),

12) „ruch okrężny” (rysunek C-12) dookoła wysepki (placu) na skrzyżowaniu.

2. Znaki wymienione w ust. 1 mogą być umieszczone na przedłużeniu osi drogi (jezdni) lub na samej jezdni.

3. Znak „ruch okrężny” (ust. 1 pkt 12) występujący łącznie ze znakiem „ustęp pierwszeństwa przejazdu” (§ 4 ust. 2 pkt 3) oznacza pierwszeństwo kierującego na skrzyżowaniu przed innymi pojazdami wjeżdżającymi na to skrzyżowanie.

4. Znak „droga dla rowerów” (rysunek C-13) oznacza drogę lub wyodrębniony pas jezdni, przeznaczone tylko dla kierujących rowerami jednośladowymi; kierujący tymi pojazdami są obowiązani korzystać z tych dróg lub pasów.

5. Znak „prędkość minimalna” (rysunek C-14) oznacza, że na drodze, na której jest umieszczony, kierujący nie powinien jechać z prędkością mniejszą niż określona na znaku liczbą kilometrów na godzinę, chyba że względy bezpieczeństwa ruchu wymagają zmniejszenia prędkości. Miejsce, w którym prędkość minimalna przestaje obowiązywać, oznacza znak „koniec minimalnej prędkości” (rysunek C-15).

6. Znak „droga dla pieszych” (rysunek C-16) oznacza drogę przeznaczoną tylko dla pieszych; są oni obowiązani z niej korzystać.

7. Zamiast odrębnych znaków, wymienionych w ust. 4 i 6, ich symbole mogą być umieszczone na jednej tarczy; oznacza to, że droga jest przeznaczona dla kierujących rowerami i pieszych.

D. Znaki informacyjne.

§ 8. 1. Znaki informacyjne dotyczące prowadzenia pojazdu są następujące:

- 1) znak „droga z pierwszeństwem” (rysunek D-1) oznacza wjazd na drogę, na której kierujący ma pierwszeństwo przejazdu na skrzyżowaniach z innymi drogami aż do miejsca, w którym umieszczony jest znak „koniec drogi z pierwszeństwem” (rysunek D-2),
- 2) znak „droga jednokierunkowa” (rysunek D-3) oznacza wjazd na drogę lub jezdnię o jednym kierunku ruchu,
- 3) znak „droga bez przejazdu” (rysunek D-4a) oznacza wjazd na drogę, której przeciwległy koniec jezdni nie ma połączenia z inną drogą; informację o takiej drodze przed skrzyżowaniem podaje znak według rysunku D-4b,
- 4) znak „pierwszeństwo na zwężonym odcinku drogi” (rysunek D-5) oznacza, że kierujący pojazdami zbliżającymi się do tego odcinka mają pierwszeństwo

- przed pojazdami zbliżającymi się z kierunku przeciwnego,
- 5) znak „miejsce przejścia dla pieszych” (rysunek D-6) oznacza miejsce przeznaczone do przechodzenia pieszych przez jezdnię lub torowisko pojazdów szynowych; powierzchnia przejścia dla pieszych może być oznaczona znakiem według rysunku N-9 lub dwiema liniami w poprzek jezdni,
 - 6) znak „droga dla pojazdów samochodowych” (rysunek D-7) oznacza wjazd na drogę przeznaczoną tylko dla ruchu pojazdów samochodowych; koniec takiej drogi oznaczony jest znakiem „koniec drogi dla pojazdów samochodowych” (rysunek D-8),
 - 7) znak „autostrada” (rysunek D-9) oznacza wjazd na autostradę; koniec takiej drogi oznaczony jest znakiem „koniec autostrady” (rysunek D-10),
 - 8) znak „początek pasa ruchu dla autobusów” (rysunek D-11) oznacza wjazd na pas ruchu przeznaczony tylko dla autobusów (trolejbusów) komunikacji publicznej; znak „pas ruchu dla autobusów” (rysunek D-12) umieszczony nad jezdnią lub obok niej jest potwierdzeniem występowania tego pasa wzdłuż drogi; jeżeli na tym pasie ruchu jest dopuszczony ruch innych pojazdów, określają to napisy umieszczone pod znakami według rysunków D-11 i D-12,
 - 9) znak „początek pasa ruchu powolnego” (rysunek D-13) oznacza, że kierujący powolnymi pojazdami, które na wzniesieniu nie osiągają minimalnej prędkości wskazanej na tym znaku, powinni korzystać z wyznaczonego dla nich pasa ruchu na całej jego długości; koniec takiego pasa ruchu oznacza znak według rysunku D-14,
 - 10) znaki „przystanek autobusowy” (rysunek D-15), „przystanek trolejbusowy” (rysunek D-16), „przystanek tramwajowy” (rysunek D-17) oznaczają miejsca zatrzymywania się tych pojazdów.

2. Jeżeli droga z pierwszeństwem przejazdu nie przebiega prosto przez skrzyżowanie, jej przebieg określają linie na tabliczkach pod znakami drogowymi. Drogę z pierwszeństwem przejazdu oznacza linia szersza. Wzór tabliczki umieszczonej na drodze z pierwszeństwem przejazdu jest podany na rysunku H-15a, a tabliczki umieszczonej na drodze podporządkowanej — na rysunku H-15b. Pojazd nadjeżdżający z kierunku oznaczonego linią szerszą ma pierwszeństwo przed pojazdem nadjeżdżającym z kierunku oznaczonego linią węższą.

3. Jeżeli pod znakami według rysunków D-2, D-8 i D-10 umieszczone są tabliczki określające odległość, oznaczają one odległość do miejsca, w którym kończy się droga.

4. Znaki informacyjne, oznaczające obiekty znajdujące się przy drodze lub w pobliżu, są następujące:

- 1) znak „parking” (rysunek D-18) oznacza miejsce przeznaczone na postój (parkowanie) pojazdów silnikowych; w razie wyznaczenia postoju na chodniku lub na jezdni inaczej niż równoległe do jej krawędzi, sposób umieszczenia pojazdu wskazany jest znakami drogowymi poziomymi lub (oraz) na tabliczce pod znakiem „parking”, przy czym tabliczki (rysunek H-16) oznaczają odpowiednio postój:
 - a) całego pojazdu na chodniku równoległe do krawężnika (rysunek H-16a),
 - b) całego pojazdu na chodniku prostopadle do krawężnika (rysunek H-16b),
 - c) całego pojazdu na chodniku skośnie do krawężnika (rysunek H-16c),

- d) kołami przedniej osi pojazdu na chodniku prostopadle do krawężnika (rysunek H-16d),
- e) kołami przedniej osi pojazdu na chodniku skośnie do krawężnika (rysunek H-16e),
- f) całego pojazdu na jezdni prostopadle do krawężnika (rysunek H-16f),
- g) całego pojazdu na jezdni skośnie do krawężnika (rysunek H-16g);

tabliczka według rysunku H-17 oznacza koniec parkingu (miejsca postoju),

- 2) znak „postój taksówek” (rys. D-19) oznacza miejsce przeznaczone tylko do postoju taksówek osobowych, z wyjątkiem taksówek zajętych; koniec postoju taksówek oznaczony jest znakiem według rysunku D-20; miejsce postoju taksówek bagażowych oznaczają znaki według rysunków D-19 i D-20 uzupełnione napisem „bagażowe”,
- 3) znak „szpital” (rysunek D-21) oznacza, że kierujący powinien zachować szczególną ostrożność w związku z ruchem, jaki może odbywać się w pobliżu szpitala, oraz nie powodować hałasu,
- 4) znak „punkt opatrunkowy” (rysunek D-22),
- 5) znak „stacja benzynowa (paliwowa)” (rysunek D-23),
- 6) znak „telefon” (rysunek D-24),
- 7) znak „poczta” (rysunek D-25),
- 8) znak „stacja obsługi technicznej” (rysunek D-26),
- 9) znak „bufet lub kawiarnia” (rysunek D-27),
- 10) znak „restauracja” (rysunek D-28),
- 11) znak „hotel (motel)” (rysunek D-29),
- 12) znak „obozowisko (kemping)” (rysunek D-30),
- 13) znak „obozowisko (kemping) wyposażone w podłączenia elektryczne dla przyczep” (rysunek D-31),
- 14) znak „pole biwakowe” (rysunek D-32),
- 15) znak „schronisko młodzieżowe” (rysunek D-33),
- 16) znak „punkt informacji turystycznej” (rysunek D-34).

5. Znaki wymienione w ust. 4 mogą być umieszczone w innym miejscu niż po prawej stronie jezdni.

6. Tabliczka według rysunku H-18 umieszczona pod znakiem „parking” lub przy znaku drogowym poziomym wyznaczającym miejsce postoju (§ 15 pkt 2) oznacza, że miejsce to jest zarezerwowane dla pojazdów kierowców inwalidów.

7. Przejście podziemne lub nadziemne dla pieszych oznaczają odpowiednio znaki według rysunków D-35 i D-36.

E. Znaki kierunku i miejscowości.

§ 9. 1. Tablica przeddrogowskazowa (rysunek E-1) przedstawia schematycznie kierunki, w których rozchodzą się drogi na najbliższym skrzyżowaniu. Jeżeli na tablicy tej przebieg dróg oznaczony jest liniami o różnej szerokości, linia szersza oznacza drogę z pierwszeństwem przejazdu. Umieszczone na tablicy przeddrogowskazowej wzory innych znaków drogowych są informacją o występowaniu tych znaków na drogach, które tablica wskazuje.

2. Drogowskazy wskazują na skrzyżowaniu lub bezpośrednio przed nim kierunki do miejscowości, dzielnic miast, obiektów komunikacyjnych oraz obiektów turystycznych lub wypoczynkowych. Wzory drogowskazów określają rysunki: E-2a, E-2b, E-3 i E-4 do miejscowości

E-5 do dzielnicy miasta, E-6 do obiektu komunikacyjnego. Drogowskazy mogą być umieszczone w innym miejscu niż po prawej stronie drogi.

3. Rozróżnia się następujące drogowskazy do obiektów turystycznych i wypoczynkowych:

- 1) do przystani wodnej lub żeglugi (rysunek E-7),
- 2) do plaży lub miejsca kąpielowego (rysunek E-8),
- 3) do muzeum (rysunek E-9),
- 4) do zabytku jako dobra kultury (rysunek E-10),
- 5) do zabytku przyrody (rysunek E-11),
- 6) do punktu widokowego (rysunek E-12).

4. Oprócz drogowskazów wymienionych w ust. 3 stosowane są drogowskazy z symbolem znaków określonych w § 8 ust. 4.

5. Tablica kierunkowa (rysunek E-13) określa odległość do najbliższych miejscowości położonych przy danej drodze; tablica ta może być umieszczona po lewej stronie jezdni.

6. Tablica szlaku drogowego (rysunek E-14) określa odległość do głównych miejscowości położonych przy danym szlaku drogowym.

7. Znakami określającymi numer drogi są:

- 1) znak szlaku drogowego z numerem drogi krajowej (rysunki E-15a i E-15b),
- 2) znak szlaku drogowego z numerem międzynarodowej drogi (rysunki E-16a i E-16b).

8. Znaki szlaku drogowego według rysunków E-15a z numerem jednocyfrowym lub dwucyfrowym, E-15b z numerem trzycyfrowym oraz E-16a i E-16b oznaczają także, że drogą mogą poruszać się pojazdy o nacisku osi pojedynczej większym niż odpowiadający masie 8 t, lecz nie przekraczającej 10 t, i odpowiednio większym nacisku osi wielokrotnej, zgodnie z przepisami określającymi warunki techniczne pojazdów poruszających się po drogach.

9. Tablica miejscowości według rysunku E-17 oznacza obszar zabudowany; począwszy od miejsca umieszczenia tej tablicy aż do tablicy „koniec obszaru zabudowanego” (rysunek E-18) stosuje się przepisy dotyczące ruchu na obszarze zabudowanym. Tablica według rysunku E-18 może być umieszczona po lewej stronie jezdni.

10. Tablica miejscowości według rysunku E-19 oznacza wjazd do miejscowości nie stanowiącej obszaru zabudowanego.

11. Nazwy dzielnic i obiektów komunikacyjnych według rysunków E-5 i E-6 mogą być podawane również na tablicach prostokątnych o barwach odpowiadających tym rysunkom.

12. Tablica węzła drogowego na autostradzie (rysunek E-20) informuje o zbliżaniu się do węzła drogowego, określa jego numer oznaczający bieżący kilometr drogi, na którym węzeł się znajduje, oraz odległość tablicy od wyjazdu z autostrady.

F. Znaki uzupełniające.

§ 10. Znaki uzupełniające zawierają informacje ułatwiające orientację uczestnikom ruchu, a w szczególności:

- 1) znaki umieszczane przy granicy Państwa:
 - a) informujące o przejściu granicznym (rysunek F-1),
 - b) informujące, że przekraczanie granicy jest zabronione (rysunek F-2),

- 2) znaki umieszczane na granicy województw lub miast (rysunek F-3); tarcze tych znaków umieszczone są równoległe do osi drogi,
- 3) znaki z nazwą rzeki (rysunek F-4),
- 4) znaki uprzedzające o niektórych zakazach:
 - a) umieszczane za skrzyżowaniem (rysunek F-5),
 - b) umieszczane przed skrzyżowaniem (rysunek F-6),
- 5) znaki wskazujące sposób jazdy w związku z zakazem skrętu w lewo obowiązującym:
 - a) na najbliższym skrzyżowaniu (rysunek F-7a),
 - b) na następnym skrzyżowaniu (rysunek F-7b),
- 6) znaki stosowane w związku z zamknięciem drogi dla ruchu, umieszczane:
 - a) na drodze zamkniętej (rysunek F-8),
 - b) wzdłuż drogi objazdowej (rysunek F-9),
- 7) znaki określające kierunki na pasach ruchu:
 - a) umieszczane obok jezdni (rysunek F-10),
 - b) umieszczane nad poszczególnymi pasami ruchu (rysunek F-11),
- 8) znaki wskazujące przejazd tranzytowy określonego rodzaju pojazdów:
 - a) umieszczane przed skrzyżowaniem (rysunek F-12),
 - b) umieszczane na skrzyżowaniu (rysunek F-13),
- 9) tablice wskaźnikowe na autostradzie (rysunki F-14a, F-14b i F-14c) informujące o zbliżaniu się do początku pasa wyłączania (wyjazdu z autostrady).

Rozdział 3

Znaki drogowe poziome.

§ 11. Znakami drogowymi poziomymi są umieszczone na nawierzchni drogi linie ciągłe lub przerywane, pojedyncze lub podwójne, strzałki, napisy, symbole oraz inne linie związane z oznaczeniem określonych miejsc na tej nawierzchni.

§ 12. 1. Pasy ruchu wyznaczone są liniami ciągłymi lub przerywanymi równoległymi albo nieznacznie skośnymi do osi jezdni (rysunek N-1); linię uważa się za ciągłą, jeżeli jej długość przekracza 20 m.

2. Przejeżdżanie na sąsiedni pas ruchu jest dozwolone w tych miejscach, w których pasy są oddzielone linią przerywaną, a jeżeli jest wyznaczona linia podwójna ciągła z przerywaną (rysunek N-2) — od strony linii przerywanej.

3. Linia ciągła pojedyncza lub podwójna (rysunek N-3) oznacza zakaz przejeżdżania na sąsiedni pas ruchu, przy czym linia podwójna rozdziela pasy ruchu o kierunkach przeciwnych.

4. Linia przerywana podwójna między skrzyżowaniami po obu stronach pasa ruchu (rysunek N-4) oznacza pas o zmiennym kierunku ruchu otwieranym i zamykanym sygnałami świetlnymi (§ 16 ust. 7).

5. Linia przerywana, w której przerwy są krótsze od kresek (rysunek N-5), oznacza linię ostrzegawczą uprzedzającą o zbliżaniu się do linii ciągłej lub miejsca niebezpiecznego.

6. Krawędź jezdni może być oznaczona linią ciągłą lub przerywaną (rysunek N-6); przejeżdżanie przez tę linię jest dozwolone w tych miejscach, w których jest ona przerywana.

§ 13. 1. Strzałki kierunkowe (rysunek N-7) oznaczają, że przejazd przez skrzyżowanie z pasa ruchu, na któ-

rym są umieszczone, jest dozwolony w kierunku wskazanym strzałką.

2. Strzałki naprowadzające (rysunek N-8) oznaczają, że pas ruchu, na którym są umieszczone, kończy się (znika) lub na dalszym odcinku jest przeznaczony dla określonych rodzajów pojazdów, np. autobusów.

§ 14. 1. Znak według rysunku N-9 oznacza przejście dla pieszych.

2. Znak według rysunku N-10 oznacza przejazd dla rowerzystów.

3. Znak według rysunku N-11 wskazuje miejsce bezwzględnego zatrzymania pojazdu, wynikającego ze znaku „stop” (§ 6 ust. 5) lub znaku „stój” (§ 6 ust. 13).

4. Znaki według rysunków N-12a i N-12b wskazują miejsca warunkowego zatrzymania pojazdu, z tym że:

- 1) znak według rysunku N-12a dotyczy zatrzymania wynikającego ze znaku „ustąp pierwszeństwa przejazdu” (§ 4 ust. 2 pkt 3),
- 2) znak według rysunku N-12b dotyczy zatrzymania wynikającego z innych przyczyn niż określone w pkt 1, np. przed przejściem dla pieszych wyposażonym w sygnalizację świetlną.

5. Zatrzymanie pojazdu przed liniami określonymi w ust. 3 i 4 powinno nastąpić w takim miejscu, aby cały pojazd znajdował się przed linią.

6. Znaki oznaczające miejsce zatrzymania pojazdu, zastosowane przed skrzyżowaniem (ust. 3 i 4), mogą być uzupełnione:

- 1) znakiem „trójkąt podporządkowania” (rysunek N-13), jeżeli zastosowano znak pionowy „ustąp pierwszeństwa przejazdu”,
- 2) napisem „stop” (rysunek N-14), jeżeli zastosowano znak pionowy „stop”.

§ 15. Rozróżnia się następujące znaki poziome uzupełniające:

- 1) linia wyznaczająca przystanek pojazdów komunikacji publicznej (rysunek N-15), określająca długość odcinka drogi, na którym obowiązuje zakaz zatrzymywania innych pojazdów,
- 2) linie wyznaczające miejsca postoju (stanowiska postojowe) (rysunek N-16), określające sposób parkowania pojazdu oraz zakaz parkowania obok tych miejsc,
- 3) linia wyznaczająca pas postojowy wzdłuż krawędzi jezdni (rysunek N-17),
- 4) linie wyznaczające stanowisko postojowe zastrzeżone — „koperta” (rysunek N-18), określające miejsce przeznaczone dla niektórych rodzajów pojazdów ustalonych przez terenowy organ administracji państwowej; postój w tym miejscu innych pojazdów jest zabroniony,
- 5) linie wyznaczające powierzchnie wyłączone z ruchu pojazdów (rysunek N-19),
- 6) napisy związane z danym pasem ruchu, wskazujące przeznaczenie pasa dla określonego rodzaju pojazdów, np. napis „BUS” dla autobusów (trolejbusów) (rysunek N-20), oraz liczby określające ograniczenia prędkości, wyrażone w kilometrach na godzinę,
- 7) symbol „rower” (rysunek N-21) oznaczający, że droga lub pas jezdni są przeznaczone tylko do ruchu rowerów jednośladowych,

Rozdział 4

Sygnaly świetlne nadawane przez urządzenia umieszczone na drodze.

§ 16. 1. Znaczenie sygnałów świetlnych do kierowania ruchem (rysunek S-1) jest następujące:

- 1) sygnał zielony oznacza zezwolenie na ruch,
- 2) sygnał żółty oznacza zakaz wjazdu i wejścia; nie dotyczy to kierujących, których pojazdy w chwili zapalenia się sygnału żółtego znajdują się tak blisko sygnału, że nie mogą być zatrzymane przed nim bez gwałtownego hamowania; sygnał ten oznacza jednocześnie, iż za chwilę zapali się sygnał czerwony,
- 3) sygnał czerwony oznacza zakaz wjazdu i wejścia; takie samo znaczenie mają sygnały czerwony i żółty, nadawane jednocześnie; oznaczają one, że za chwilę zapali się sygnał zielony.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się, jeżeli:

- 1) ruch pojazdu utrudniłby opuszczenie jezdni pieszym, którzy wkroczyli na nią podczas sygnału zielonego,
- 2) ze względu na warunki ruchu na skrzyżowaniu lub za nim opuszczenie skrzyżowania nie byłoby możliwe przed zakończeniem nadawania sygnału zielonego.

3. Jeżeli na skrzyżowaniu wraz z sygnałem czerwonym jest nadawany sygnał w kształcie zielonej strzałki (rysunek S-2) skierowanej w prawo lub w lewo, oznacza to, że skręcanie jest dozwolone w kierunku wskazanym strzałką w najbliższą drogę na tym skrzyżowaniu. Skręcanie może nastąpić tylko pod warunkiem, że po drodze, na której ruch jest otwarty, nie poruszają się piesi lub pojazdy, którym pojazd skręcający mógłby utrudnić ruch. Przepis ten stosuje się również, jeżeli sygnał w kształcie zielonej strzałki jest umieszczony pod pozostałymi sygnałami lub jest zastąpiony tabliczką z zieloną strzałką.

4. Jeżeli sygnalizator nadaje sygnały tylko dla jednego kierunku jazdy, to sygnał zielony ma kształt strzałki, a na sygnałach żółtym i czerwonym znajduje się czarna strzałka (rysunek S-3); kierunek jazdy na wprost oznacza strzałka skierowana do góry. Przepis ten stosuje się również w razie wskazywania podwójną strzałką dwóch kierunków jazdy.

5. Sygnalizatory nadające sygnały przeznaczone tylko dla pojazdów skręcających w lewo mogą nie być umieszczone po prawej stronie drogi.

6. Kierujący pojazdem, który wjechał na skrzyżowanie o ruchu kierowanym sygnałami świetlnymi, może je opuścić nie czekając na sygnał zielony dla swego kierunku jazdy, pod warunkiem że po drodze, na której ruch jest otwarty, nie poruszają się pojazdy i piesi, którym pojazd opuszczający skrzyżowanie mógłby utrudnić ruch. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli sygnalizator nadający sygnał czerwony znajduje się przed jezdnią lub nad jezdnią, przez którą kierujący musiałby przejechać opuszczając skrzyżowanie.

7. Sygnalizatory umieszczone nad pasami o zmiennym kierunku ruchu (rysunek S-4) wysyłają sygnały:

- a) czerwony — w kształcie dwóch skrzyżowanych kresek, oznaczający, że wjazd na pas ruchu jest zamknięty,
- b) zielony — w kształcie strzałki skierowanej do dołu, oznaczający, że wjazd na pas ruchu jest otwarty.

8. W sygnalizacji świetlnej prowizorycznej, używanej przy ruchu wahadłowym, dopuszcza się stosowanie sygnałów tylko o dwóch barwach — zielonej i czerwonej.

9. Sygnały zielony lub czerwony w kształcie sylwetki pieszego (rysunek S-5) są przeznaczone tylko dla pieszych. Sygnał czerwony oznacza zakaz wejścia na jezdnię; sygnał zielony zezwala na przechodzenie, przy czym sygnał zielony migający oznacza, że za chwilę zapali się sygnał czerwony i piesi są obowiązani jak najszybciej opuścić jezdnię.

10. Czerwony sygnał migający lub dwa na przemian migające czerwone sygnały mają takie samo znaczenie jak pojedynczy sygnał czerwony ciągły — zakaz jazdy. Czerwone sygnały migające mogą być stosowane przed przejazdami kolejowymi, wjazdami na promy lub ruchome mosty albo przed miejscami wyjazdu pojazdów uprzywilejowanych na drogę.

11. Zatrzymanie pojazdu nakazane czerwonym sygnałem powinno nastąpić przed linią zatrzymania lub przejściem dla pieszych, a w razie ich braku — przed sygnalizatorem wysyłającym ten sygnał.

12. Sygnały czerwone na zaporze kolejowej lub innej umieszczonej w poprzek drogi oznaczają, że droga jest zamknięta dla ruchu pojazdów.

13. Sygnały białe przeznaczone są tylko dla kierujących tramwajami lub innymi pojazdami komunikacji publicznej poruszającymi się po zarezerwowanych dla nich pasach ruchu.

§ 17. Sygnałami ostrzegawczymi nakazującymi zachowanie szczególnej ostrożności są sygnały świetlne żółte:

- 1) migające na skrzyżowaniach dróg lub w innych miejscach, w których występuje zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- 2) stałe lub migające umieszczone na znajdującej się na drodze przeszkodzie lub przed nią.

Rozdział 5

Sygnały nadawane przez osoby kierujące ruchem lub uprawnione do jego kontroli.

§ 18. 1. Rozróżnia się sygnały do kierowania ruchem nadawane przez:

- 1) funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej lub żołnierzy,
- 2) pracowników kolejowych na przejazdach kolejowych.

2. Postawa, w której kierujący ruchem zwrócony jest przodem lub tyłem do nadjeżdżających pojazdów, oznacza sygnał „stój”, który jest odpowiednikiem świetlnego sygnału czerwonego (§ 16 ust. 1 pkt 3).

3. Postawa, w której kierujący ruchem zwrócony jest bokiem do nadjeżdżających pojazdów, oznacza sygnał „ruch otwarty”, który jest odpowiednikiem świetlnego sygnału zielonego (§ 16 ust. 1 pkt 1).

4. Podniesienie ręki do góry przez osobę kierującą ruchem oznacza mającą nastąpić zmianę dotychczas dawanego sygnału. Dla uczestników ruchu, dla których ruch był zamknięty, jest ono odpowiednikiem sygnału żółtego

nadawanego łącznie z czerwonym (§ 16 ust. 1 pkt 1), a dla uczestników ruchu, dla których ruch był otwarty — odpowiednikiem sygnału świetlnego żółtego (§ 16 ust. 1 pkt 2).

5. Ręka osoby kierującej ruchem wyciągnięta poziomo, poprzecznie do kierunku jazdy zbliżających się pojazdów, oznacza zakaz wjazdu na skrzyżowanie.

§ 19. Polecenie zatrzymania pojazdu w innych celach niż określone w § 18 ust. 2, 4 i 5 wyraża sygnał dawany ręką wyciągniętą w kierunku nadjeżdżającego pojazdu, z tym że sygnał ten dają:

- 1) umundurowani funkcjonariusze Milicji Obywatelskiej — tarczą lub tylko ręką, a w warunkach niedostatecznej widoczności — latarką ze światłem czerwonym, poruszaną z góry na dół,
- 2) nie umundurowani funkcjonariusze Milicji Obywatelskiej, żołnierze lub inne osoby uprawnione do kontroli — tarczą, a w warunkach niedostatecznej widoczności — latarką ze światłem czerwonym, poruszaną z góry na dół.

§ 20. Sygnał dźwiękowy nadawany przez osobę kierującą ruchem lub uprawnioną do jego kontroli jest sygnałem ostrzegającym uczestników ruchu lub zwracającym uwagę na inne sygnały albo polecenia.

Rozdział 6

Sygnały dźwiękowe wysyłane przez urządzenia umieszczone na drodze.

§ 21. Rozróżnia się sygnały dźwiękowe wysyłane przez urządzenia umieszczone na drodze:

- 1) dzwony, dzwonki lub brzęczyki na przejazdach kolejowych albo tramwajowych, ostrzegające o zbliżaniu się pojazdu szynowego lub o opuszczaniu zapór (półzapór),
- 2) dzwonki lub brzęczyki na przejściach dla pieszych o ruchu kierowanym, informujące niewidomych, że dla pieszych nadawany jest sygnał zielony.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 22. 1. Do dnia 31 grudnia 1986 r.:

- 1) znak „skrzyżowanie z drogą podporządkowaną” według rysunku A-6a (§ 4 ust. 2 pkt 2 lit. a) może być umieszczony również przed skrzyżowaniami, na których droga podporządkowana lub wlot drogi jednokierunkowej występuje tylko po jednej stronie drogi z pierwszeństwem przejazdu,
- 2) znak „inne niebezpieczeństwo”, określony w przepisach obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, obowiązuje na równi ze znakiem „inne niebezpieczeństwo” określonym w § 4 ust. 27,

- 3) znak „zatrzymanie się przed skrzyżowaniem (stop)”, określony w przepisach obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, obowiązuje na równi z określonym w nim znakiem „stop” (§ 6 ust. 5),
- 4) tabliczki wskazujące sposób umieszczania pojazdu na postoju mogą nie odpowiadać wzorom podanym na rysunkach od H-16a do H-16g (§ 8 ust. 4 pkt 1).
2. Do dnia 31 grudnia 1988 r. znaki oznaczające przystanki autobusowe, tramwajowe i trolejbusowe, stosowane przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, obowiązują na równi z określonymi w nim znakami (§ 8 ust. 1 pkt 10).
- § 23. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1984 r.
- Minister Komunikacji: *J. Kamiński*
Minister Spraw Wewnętrznych: *C. Kiszczyk*

Załącznik do rozporządzenia Ministrów
Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z
dnia 9 sierpnia 1983 r. (poz. 224)

I. SPIS WZORÓW ZNAKÓW DROGOWYCH PIONOWYCH

A. Znaki ostrzegawcze.

numer rysunku	
A-1	znak „niebezpieczny zakręt w prawo”,
A-2	znak „niebezpieczny zakręt w lewo”,
A-3	znak „dwa niebezpieczne zakręty (pierwszy w prawo)”,
A-4	znak „dwa niebezpieczne zakręty (pierwszy w lewo)”,
A-5	znak „skrzyżowanie dróg”,
A-6a	znak „skrzyżowanie z drogą podporządkowaną występującą po obu stronach”,
A-6b	znak „skrzyżowanie z drogą podporządkowaną występującą po prawej stronie”,
A-6c	znak „skrzyżowanie z drogą podporządkowaną występującą po lewej stronie”,
A-6d	znak „wlot drogi jednokierunkowej z prawej strony”,
A-6e	znak „wlot drogi jednokierunkowej z lewej strony”,
A-7	znak „ustęp pierwszeństwa przejazdu”,
A-8	znak „skrzyżowanie o ruchu okrężnym”,
A-9	znak „przejazd kolejowy z zaporami”,
A-10	znak „przejazd kolejowy bez zapor”,
A-11	znak „nierówna droga”,
A-12a	znak „zwężenie jezdni — dwustronne”,
A-12b	znak „zwężenie jezdni — prawostronne”,
A-12c	znak „zwężenie jezdni — lewostronne”,
A-13	znak „ruchomy most”,
A-14	znak „roboty na drodze”,
A-15	znak „śliska jezdnia”,
A-16	znak „przejście dla pieszych”,
A-17	znak „dzieci”,
A-18a	znak „uwaga na zwierzęta gospodarskie”,
A-18b	znak „uwaga na zwierzęta dzikie”,

- A-19 znak „boczny wiatr”,
- A-20 znak „odcinek jezdni o ruchu dwukierunkowym”,
- A-21 znak „tramwaj”,
- A-22 znak „niebezpieczny zjazd”,
- A-23 znak „stromy podjazd”,
- A-24 znak „rowerzyści”,
- A-25 znak „spadające odłamki skalne”,
- A-26 znak „lotnisko”,
- A-27 znak „nabrzeże lub brzeg rzeki”,
- A-28 znak „sypki żwir”,
- A-29 znak „sygnały świetlne”,
- A-30 znak „inne niebezpieczeństwo”.

B. Znaki zakazu.

- B-1 znak „zakaz ruchu w obu kierunkach”,
- B-2 znak „zakaz wjazdu”,
- B-3 znak „zakaz wjazdu pojazdów silnikowych, z wyjątkiem motocykli jednośladowych”,
- B-4 znak „zakaz wjazdu motocykli”,
- B-5 znak „zakaz wjazdu samochodów ciężarowych”,
- B-6 znak „zakaz wjazdu ciągników rolniczych”,
- B-7 znak „zakaz wjazdu pojazdów silnikowych z przyczepami”,
- B-8 znak „zakaz wjazdu pojazdów zaprzęgowych”,
- B-9 znak „zakaz wjazdu rowerów”,
- B-10 znak „zakaz wjazdu motorowerów”,
- B-11 znak „zakaz wjazdu wózków rowerowych”,
- B-12 znak „zakaz wjazdu wózków ręcznych”,
- B-13 znak „zakaz wjazdu pojazdów z materiałami wybuchowymi lub łatwo zapalnymi”,
- B-14 znak „zakaz wjazdu pojazdów z materiałami, które mogą skazić wodę”,
- B-15 znak „zakaz wjazdu pojazdów o szerokości ponad ... m”,
- B-16 znak „zakaz wjazdu pojazdów o wysokości ponad ... m”,
- B-17 znak „zakaz wjazdu pojazdów o długości ponad ... m”,
- B-18 znak „zakaz wjazdu pojazdów o rzeczywistej masie całkowitej ponad t”,
- B-19 znak „zakaz wjazdu pojazdów o nacisku osi większym niż t”,
- B-20 znak „stop”,
- B-21 znak „zakaz skrętu w lewo”,
- B-22 znak „zakaz skrętu w prawo”,
- B-23 znak „zakaz zawracania”,
- B-24 znak „koniec zakazu zawracania”,
- B-25 znak „zakaz wyprzedzania”,
- B-26 znak „zakaz wyprzedzania przez samochody ciężarowe”,
- B-27 znak „koniec zakazu wyprzedzania”,
- B-28 znak „koniec zakazu wyprzedzania przez samochody ciężarowe”,
- B-29 znak „zakaz używania sygnałów dźwiękowych”,
- B-30 znak „koniec zakazu używania sygnałów dźwiękowych”,
- B-31 znak „pierwszeństwo dla nadjeżdżających z przeciwka”.

- B-32 znak „stój — urząd celny”,
- B-33 znak „ograniczenie prędkości”,
- B-34 znak „koniec ograniczenia prędkości”,
- B-35 znak „zakaz postoju”,
- B-36 znak „zakaz zatrzymywania się”,
- B-37 znak „zakaz postoju w dni nieparzyste”,
- B-38 znak „zakaz postoju w dni parzyste”,
- B-39 znak „strefa ograniczonego postoju”,
- B-40 znak „koniec strefy ograniczonego postoju”,
- B-41 znak „zakaz ruchu pieszych”,
- B-42 znak „koniec zakazów”.

C. Znaki nakazu.

- C-1 znak „nakaz jazdy w prawo (skręcanie przed znakiem)”,
- C-2 znak „nakaz jazdy w prawo (skręcanie za znakiem)”,
- C-3 znak „nakaz jazdy w lewo (skręcanie przed znakiem)”,
- C-4 znak „nakaz jazdy w lewo (skręcanie za znakiem)”,
- C-5 znak „nakaz jazdy prosto przez skrzyżowanie”,
- C-6 znak „nakaz jazdy prosto lub w prawo”,
- C-7 znak „nakaz jazdy prosto lub w lewo”,
- C-8 znak „nakaz jazdy w prawo lub w lewo”,
- C-9 znak „nakaz jazdy z prawej strony znaku”,
- C-10 znak „nakaz jazdy z lewej strony znaku”,
- C-11 znak „nakaz jazdy z prawej lub z lewej strony znaku”,
- C-12 znak „ruch okrężny”,
- C-13 znak „droga dla rowerów”,
- C-14 znak „prędkość minimalna”,
- C-15 znak „koniec minimalnej prędkości”,
- C-16 znak „droga dla pieszych”.

D. Znaki informacyjne.

- D-1 znak „droga z pierwszeństwem”,
- D-2 znak „koniec drogi z pierwszeństwem”,
- D-3 znak „droga jednokierunkowa”,
- D-4a znak „droga bez przejazdu” umieszczany za skrzyżowaniem,
- D-4b znak „droga bez przejazdu” umieszczany przed skrzyżowaniem (przykład),
- D-5 znak „pierwszeństwo na zwężonym odcinku drogi”,
- D-6 znak „miejsce przejścia dla pieszych”,
- D-7 znak „droga dla pojazdów samochodowych”,
- D-8 znak „koniec drogi dla pojazdów samochodowych”,
- D-9 znak „autostrada”,
- D-10 znak „koniec autostrady”,
- D-11 znak „początek pasa ruchu dla autobusów”,
- D-12 znak „pas ruchu dla autobusów”,
- D-13 znak „początek pasa ruchu powolnego”,
- D-14 znak „koniec pasa ruchu powolnego”,
- D-15 znak „przystanek autobusowy”,

- D-16 znak „przystanek trolejbusowy”,
- D-17 znak „przystanek tramwajowy”,
- D-18 znak „parking”,
- D-19 znak „postój taksówek”,
- D-20 znak „koniec postoju taksówek”,
- D-21 znak „szpital”,
- D-22 znak „punkt opatrunkowy”,
- D-23 znak „stacja benzynowa (paliwowa)”,
- D-24 znak „telefon”,
- D-25 znak „poczta”,
- D-26 znak „stacja obsługi technicznej”,
- D-27 znak „bufet lub kawiarnia”,
- D-28 znak „restauracja”,
- D-29 znak „hotel (motel)”,
- D-30 znak „obozowisko (kemping)”,
- D-31 znak „obozowisko (kemping) wyposażone w podłączenia elektryczne dla przyczep”,
- D-32 znak „pole biwakowe”,
- D-33 znak „schronisko młodzieżowe”,
- D-34 znak „punkt informacji turystycznej”,
- D-35 znak „przejście podziemne dla pieszych”,
- D-36 znak „przejście nadziemne dla pieszych”.

E. Znaki kierunku i miejscowości.

- E-1 tablica przeddrogowskazowa,
- E-2a drogowskaz tablicowy umieszczany obok jezdni,
- E-2b drogowskaz tablicowy umieszczany nad jezdnią,
- E-3 drogowskaz w kształcie strzały — do miasta,
- E-4 drogowskaz w kształcie strzały — do wsi,
- E-5 drogowskaz do dzielnicy miasta,
- E-6 drogowskaz do obiektu komunikacyjnego (np. lotnisko),
- E-7 drogowskaz do przystani wodnej lub żeglugi,
- E-8 drogowskaz do plaży lub miejsca kąpielowego,
- E-9 drogowskaz do muzeum,
- E-10 drogowskaz do zabytku jako dobra kultury,
- E-11 drogowskaz do zabytku przyrody,
- E-12 drogowskaz do punktu widokowego,
- E-13 tablica kierunkowa,
- E-14 tablica szlaku drogowego,
- E-15a znak szlaku drogowego z numerem drogi krajowej,
- E-15b znak szlaku drogowego z trzycyfrowym numerem drogi krajowej, na której dopuszcza się zwiększony nacisk osi pojazdu,
- E-16a znak szlaku drogowego z numerem drogi międzynarodowej systemu „E”,
- E-16b znak szlaku drogowego z numerem drogi międzynarodowej systemu „T”,
- E-17 tablica miejscowości oznaczająca obszar zabudowany,
- E-18 tablica miejscowości oznaczająca koniec obszaru zabudowanego,
- E-19 tablica miejscowości nie stanowiącej obszaru zabudowanego,
- E-20 tablica węzła drogowego na autostradzie,

F. Znaki uzupełniające.

- F-1 znak „przejście graniczne”,
- F-2 znak „przekraczanie granicy zabronione”,
- F-3 znak „granica województwa”,
- F-4 znak z nazwą rzeki,
- F-5 znak uprzedzający o zakazie, umieszczany za skrzyżowaniem,
- F-6 znak uprzedzający o zakazie, umieszczany przed skrzyżowaniem,
- F-7a i F-7b znaki wskazujące sposób jazdy w związku z zakazem skręcania w lewo: a) na najbliższym skrzyżowaniu, b) na następnym skrzyżowaniu,
- F-8 znak wskazujący objazd w związku z zamknięciem drogi,
- F-9 znak prowadzący na drodze objazdowej,
- F-10 znak wskazujący kierunki na pasach ruchu, umieszczany obok jezdni,
- F-11 znak wskazujący kierunki na pasach ruchu, umieszczany nad jezdnią,
- F-12 znak wskazujący przejazd tranzytowy, umieszczany przed skrzyżowaniem,
- F-13 znak wskazujący przejazd tranzytowy, umieszczany na skrzyżowaniu,
- F-14a, F-14b i F-14c tablice wskaźnikowe na autostradzie umieszczane w odległości: a) 300 m, b) 200 m, c) 100 m przed początkiem pasa wyłączenia.

G. Znaki dodatkowe przed przejazdami kolejowymi.

- G-1a, G-1b i G-1c słupki wskaźnikowe przed przejazdem kolejowym: a) umieszczane pod tarczą znaku ostrzegawczego, b) umieszczane na 2/3 odległości znaku ostrzegawczego od przejazdu, c) umieszczane na 1/3 odległości znaku ostrzegawczego od przejazdu,
- G-2 znak „sieć pod napięciem”,
- G-3 znak „krzyż św. Andrzeja przed przejazdem kolejowym jednotorowym”,
- G-4 znak „krzyż św. Andrzeja przed przejazdem kolejowym wielotorowym”.

H. Tabliczki do znaków drogowych.

- H-1 tabliczka wskazująca odległość znaku ostrzegawczego od miejsca niebezpiecznego,
- H-2 tabliczka wskazująca długość odcinka drogi, na którym występuje niebezpieczeństwo,
- H-3 tabliczka wskazująca liczbę zakrętów,
- H-4 tabliczka wskazująca wielkość pochylenia podłużnego drogi,
- H-5 tabliczka wskazująca bocznice kolejową,
- H-6 tabliczka wskazująca zmianę przebiegu drogi lub kierunku ruchu,
- H-7 tabliczka wskazująca niewłaściwe pobocze,
- H-8 tabliczka wskazująca przeprawę promem,
- H-9 tabliczka oznaczająca oszronienie jezdni,
- H-10 tabliczka wskazująca odległość znaku zakazu od miejsca, w którym zakaz obowiązuje,
- H-11 tabliczka wskazująca długość odcinka drogi, na którym zakaz obowiązuje,
- H-12 tabliczka wskazująca początek zakazu postoju lub zatrzymywania,
- H-13 tabliczka wskazująca kontynuację zakazu postoju lub zatrzymywania,
- H-14 tabliczka wskazująca koniec zakazu postoju lub zatrzymywania,

- H-15a tabliczki podające przebieg drogi z pierwszeństwem przejazdu na
i H-15b skrzyżowaniu: a) umieszczane na drodze z pierwszeństwem (przy-
kład), b) umieszczane na drodze podporządkowanej (przykład),
- H-16a, tabliczki oznaczające postój: a) całego pojazdu na chodniku równo-
H-16b, legle do krawężnika, b) całego pojazdu na chodniku prostopadle do
H-16c, krawężnika, c) całego pojazdu na chodniku skośnie do krawężnika,
H-16d, d) na chodniku kołami przedniej osi pojazdu, prostopadle do kra-
H-16e, wężnika, e) na chodniku kołami przedniej osi pojazdu skośnie do
H-16f krawężnika, f) całego pojazdu na jezdni prostopadle do krawężnika,
i H-16g g) całego pojazdu na jezdni skośnie do krawężnika,
- H-17 tabliczka oznaczająca koniec parkingu (miejsca postoju),
- H-18 tabliczka informująca, że znak dotyczy pojazdu kierowcy inwalidy.

II. SPIS WZORÓW ZNAKÓW DROGOWYCH POZIOMYCH

numer
rysunku

- N-1 linia pojedyncza przerywana i ciągła dzieląca pasy ruchu,
N-2 linia podwójna, ciągła z przerywaną, dzieląca pasy ruchu,
N-3 linia podwójna ciągła dzieląca pasy ruchu o kierunkach przeciwnych,
N-4 linie podwójne przerywane wyznaczające pas ruchu o zmiennym
kierunku ruchu,
N-5 linia ostrzegawcza,
N-6 linie oznaczające krawędzie jezdni,
N-7 strzałki kierunkowe,
N-8 strzałka naprowadzająca,
N-9 przejście dla pieszych,
N-10 przejazd dla rowerzystów,
N-11 linia bezwzględnego zatrzymania — stop,
N-12a linia warunkowego zatrzymania — złożona z trójkątów,
N-12b linia warunkowego zatrzymania — złożona z prostokątów,
N-13 trójkąt podporządkowania,
N-14 napis „stop”,
N-15 linia wyznaczająca miejsce przystanku pojazdów komunikacji pu-
blicznej,
N-16 linie wyznaczające stanowiska postojowe,
N-17 linia wyznaczająca pas postojowy,
N-18 linie wyznaczające stanowisko postojowe zastrzeżone — „koperta”,
N-19 linie wyznaczające powierzchnie wyłączone z ruchu pojazdów,
N-20 napis „BUS” oznaczający pas ruchu tylko dla autobusów,
N-21 symbol roweru oznaczający drogę lub pas jezdni tylko dla rowerów.

III. SPIS WZORÓW SYGNAŁÓW ŚWIETLNYCH

numer
rysunku

- S-1 sygnalizatory z sygnałami do kierowania ruchem,
S-2 sygnalizator z sygnałem dopuszczającym warunkowe skręcanie,
S-3 sygnalizator z sygnałami tylko dla kierunku ruchu wskazanego
strzałkami,
S-4 sygnalizatory z sygnałami dla pasów ruchu o zmiennym kierunku
ruchu,
S-5 sygnalizatory z sygnałami tylko dla pieszych.

**WZORY
ZNAKÓW I SYGNAŁÓW
DROGOWYCH**

A. Znaki ostrzegawcze

A-1

A-2

A-3

A-4

A-5

A-6a

A-6b

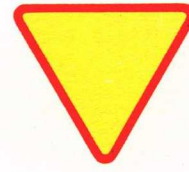
A-6c

A-6d

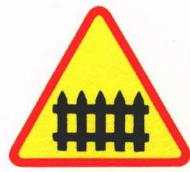
A-6e

A-7

A-8

A-9

A-10

A-11

A-12a

A-12b

A-12c

A-13

A-14

A-15

A-16

A-17

A-18a

A-18b

A-19

A-20

A-21

A-22

A-23

A-24

A-25

A-26

A-27

A-28

A-29

A-30

B. Znaki zakazu

B-1

B-2

B-3

B-4

B-5

B-6

B-7

B-8

B-9

B-10

B-11

B-12

B-13

B-14

B-15

B-16

B-17

B-18

B-19

B-20

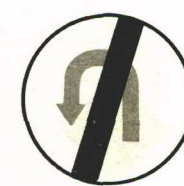
B-21

B-22

B-23

B-24

B-25

B-26

B-27

B-28

B-29

B-30

B-31

B-32

B-33

B-34

B-35

B-36

B-37

B-38

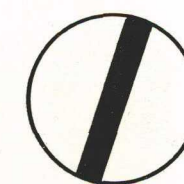
B-39

B-40

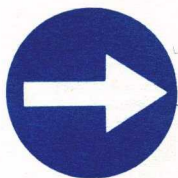

B-41

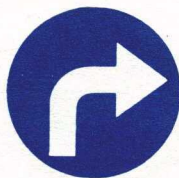

B-42

C. Znaki nakazu

C-1

C-2

C-3

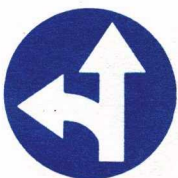
C-4

C-5

C-6

C-7

C-8

C-9

C-10

C-11

C-12

C-13

C-14

C-15

C-16

D. Znaki informacyjne

D-1

D-2

D-3

D-4a

D-4b

D-5

D-6

D-7

D-8

D-9

D-10

D-11

D-12

D-13

D-14

D-15

D-16

D-17

D-18

D-19
D-20

D-21

D-22

D-23

D-24

D-25

D-26

D-27

D-28

D-29

D-30

D-31

D-32

D-33

D-34

D-35

D-36

E. Znaki kierunku i miejscowości

E-1

E-2a

E-2b

E-3

E-4

E-5

E-6

E-7

E-8

E-9

E-10

E-11

E-12

E-13

E-14

E-15a

E-15b

E-16a

E-16b

E-17

E-18

E-19

E-20

F. Znaki uzupełniające

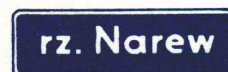
F-1

F-2

F-3

F-4

F-5

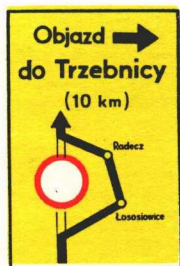
F-6

F-7a

F-7b

F-8

F-9

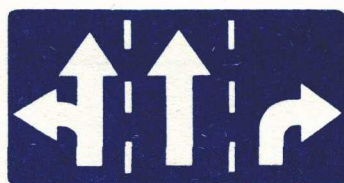
F-11

F-12

F-13

F-10

F-14a

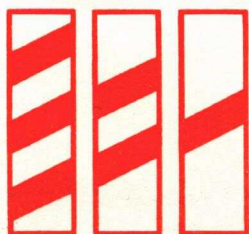

F-14b

F-14c

G. Znaki dodatkowe przed przejazdami kolejowymi

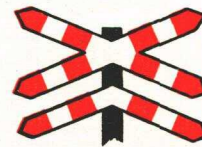
G-1a G-1b G-1c

G-2

G-3

G-4

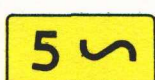
H. Tabliczki do znaków drogowych

H-1

H-2

H-3

H-4

H-5

H-6

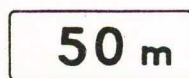
H-7

H-8

H-9

H-10

H-11

H-12

H-13

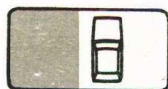
H-14

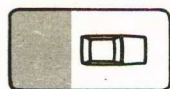
H-15a

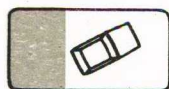
H-15b

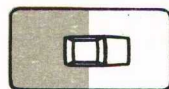
H-16a

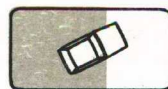
H-16b

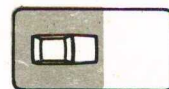
H-16c

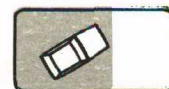
H-16d

H-16e

H-16f

H-16g

H-17

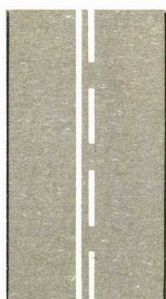

H-18

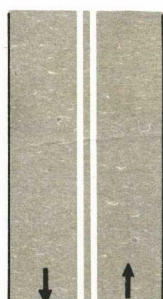
N. Znaki drogowe poziome

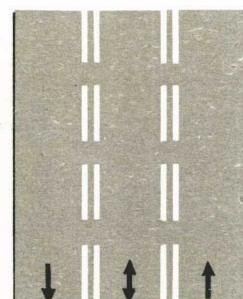
N-1

N-2

N-3

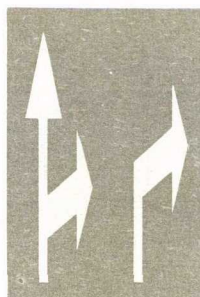
N-4

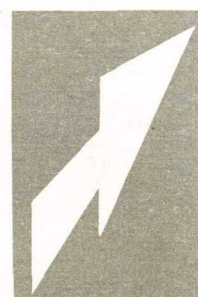
N-5

N-6

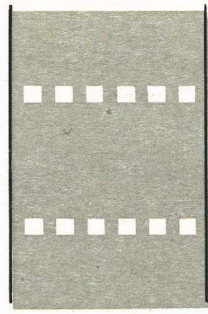
N-7

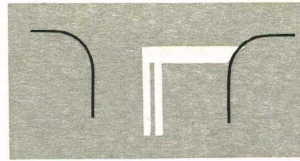
N-8

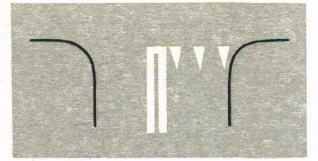
N-9

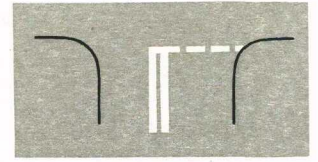
N-10

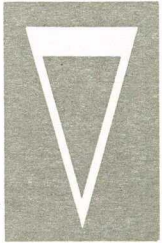
N-11

N-12a

N-12b

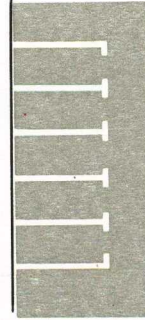
N-13

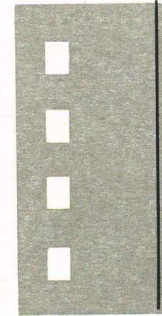
N-14

N-15

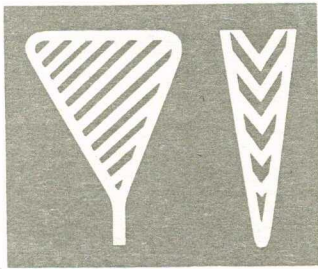
N-16

N-17

N-18

N-19

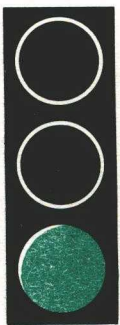

N-20

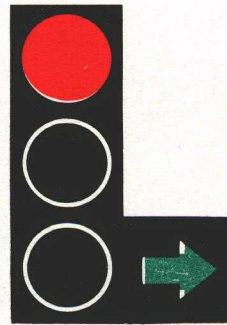

N-21

S. Sygnały świetlne

S-1

S-2

S-3

S-4

S-5